

Załącznik do uchwały Rady NCN nr 78/2022 z dnia 15 lipca 2022 r. w sprawie określenia priorytetowych obszarów badań podstawowych zgodnych ze strategią rozwoju kraju.

Stanowisko Rady Narodowego Centrum Nauki w sprawie priorytetowych obszarów badań podstawowych

§ 1

Rada Narodowego Centrum Nauki stwierdza, że podstawowym zadaniem Centrum, określonym w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, jest finansowanie badań podstawowych we wszystkich obszarach nauki. Realizując to zadanie, Rada, podczas określania warunków konkursów i sposobu oceny wniosków, kieruje się zasadą równych szans w dostępie do środków finansowych dla wszystkich wnioskodawców, niezależnie od dziedziny nauki czy podmiotu, w którym są realizowane badania. Jedynym i niekwestionowanym kryterium oceny wniosków grantowych składanych do Narodowego Centrum Nauki jest stopień ich doskonałości naukowej, ustalany na podstawie opinii niezależnych ekspertów.

§ 2

1. Na podstawie § 18 pkt 2 ustawy o Narodowym Centrum Nauki, Rada Narodowego Centrum Nauki określa priorytetowe obszary badań podstawowych:
 - a) nauki ścisłe i techniczne,
 - b) nauki o życiu,
 - c) nauki humanistyczne, społeczne i o sztuce.
2. Szczegółowe zasady określania alokacji środków na poszczególne obszary badań podstawowych wskazuje uchwała nr 36/2022 Rady Narodowego Centrum Nauki z dnia 17 marca 2022 r. w sprawie zasad ustalania wysokości środków finansowych w konkursach Narodowego Centrum Nauki na projekty badawcze.

§ 3

1. W ramach obszarów badawczych Rada Narodowego Centrum Nauki uznaje odpowiednio następujące zadania za priorytetowe:
 - a) Szersze otwarcie polskiej nauki na konkurencję na rynku międzynarodowym.
 - b) Wspieranie rozwoju naukowego najlepszych młodych naukowców poprzez istotne zwiększanie ich udziału w wykorzystaniu środków na badania przyznawanych przez Narodowe Centrum Nauki.
 - c) Tworzenie dużych, w tym interdyscyplinarnych, zespołów badawczych zdolnych konkurować np. o granty przyznawane przez European Research Council.

- d) Zwiększenie udziału nowych zatrudnień w zespołach badawczych finansowanych z grantów Narodowego Centrum Nauki, w tym stanowisk typu post-doc, doktorantów i studentów.
 - e) Otwarcie polskich zespołów badawczych na współpracę z naukowcami z zagranicy oraz wspieranie współpracy polskich naukowców z ośrodkami zagranicznymi, m.in. w ramach staży i konferencji.
 - f) Wspieranie inicjatyw konkursów grantowych współorganizowanych z partnerami Narodowego Centrum Nauki z zagranicy.
 - g) Dbanie o obiektywność i bezstronność procesu oceny złożonych wniosków poprzez istotny udział wybitnych naukowców z zagranicy w pracach paneli oraz jako recenzentów.
2. Rada Narodowego Centrum Nauki, określając priorytetowe obszary i zadania badań podstawowych, uznaje ich zgodność ze strategią rozwoju kraju określoną w *Uchwale nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)*, której cele szczegółowe to:
- a) Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.
 - b) Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.
 - c) Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.
3. W zgodzie z obowiązującą strategią rozwoju, określone zasady finansowania obszarów badawczych i realizacja zadań priorytetowych mają w szczególności za cel:
- a) Wspieranie przełomowych odkryć naukowych, stanowiących podstawę dla dalszego zrównoważonego rozwoju, zapewniając tym samym stabilny i oparty o wiedzę wzrost konkurencyjności kraju, a także jego wzrost i rozwój gospodarczy.
 - b) Zwiększenie konkurencyjności działań naukowych polskich naukowców poprzez finansowanie przełomowych badań o wysokim współczynniku ryzyka, będących podstawą przełomowych technologii i postępu technologicznego/technicznego.
 - c) Dbałość o pozycję polskich naukowców oraz rozpoznawalność ich odkryć na arenie międzynarodowej.
 - d) Wspieranie rozwoju kompetencji osób w taki sposób, by mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, ekonomicznym i politycznym kraju; przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym; uwzględnianie potrzeby godzenia ról zawodowych i rodzinnych.
 - e) Poszerzanie fundamentalnej wiedzy w obszarze takich zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych w mikro- i nanoskali, które stanowią kluczowy element nowoczesnych i konkurencyjnych technologii.
 - f) Poszerzanie fundamentalnej wiedzy o funkcjonowaniu człowieka w przestrzeni społecznej, kulturowej i ekonomicznej, stanowiącej podstawę rozumienia procesów leżących u podstaw m.in. wykluczenia społecznego/ekonomicznego, a także zrównoważonego rozwoju.

- g) Poszerzenie wiedzy w obszarze ochrony i utrzymania zdrowia człowieka oraz w obszarze procesów biologicznych na poziomie molekularnym, komórkowym i wyższym, stanowiącej podstawę rozpoznania zagrożeń wynikających m.in. ze zmian klimatycznych (np. zagrożenie bioróżnorodności) i cywilizacyjnych (np. choroby cywilizacyjne), czy trendów demograficznych (np. starzenie się społeczeństw).
- h) Poszerzenie wiedzy w obszarze nauk rolniczych, m.in. rolnictwa i ogrodnictwa, zootechniki i rybactwa oraz technologii żywności i żywienia, leżących u podstaw zwiększenia konkurencyjności sektora rolno-spożywczego.
- i) Poszerzenie wiedzy w obszarze nauk matematycznych i informatycznych w celu zwiększenia bezpieczeństwa państwa i obywateli w cyberprzestrzeni.
- j) Poszerzanie wiedzy w zakresie nauk humanistycznych i społecznych w celu poprawy jakości tworzenia i stosowania prawa.

Prof. dr hab. Jacek Kuźnicki
Przewodniczący Rady
Narodowego Centrum Nauki